

2013-03-01

Yttrande: Förslag till ändringar i inkomstutjämnningen för kommuner och landsting, Dnr Fi2012/4726

SmåKom tillstyrker de förändringar av inkomstutjämnningen och strukturbidraget som regeringen föreslår. Regeringen föreslår att utjämningskommitténs förslag, som SmåKom tillstyrkt i augusti 2011, efter vissa justeringar genomförs från den 1 januari 2014.

SmåKom vill dock lämna nedanstående synpunkter med anledning av regeringens förslag.

- Förändringarna i utjämnningssystemet planerades träda i kraft den 1 januari 2013. En betydande majoritet av kommunerna har fortlöpande vädjat om en skyndsam hantering i syfte att få bästa möjliga planeringsförutsättningar. Beslutsprocessen har tyvärr dragit ut på tiden och nu föreslås att förändringarna inte kommer att träda i kraft förrän den 1 januari 2014. En proposition planeras i september för beslut i riksdagen i november eller december. Det innebär att kommunerna får sväva i ovisshet i budgetarbetet även inför år 2014 vilket inte är bra. I värsta fall, kan det leda fram till felaktiga beslut exempelvis när det gäller skattesats.
- Utjämningskommittén presenterade ett enhälligt förslag om förändringar i utjämnningssystemet. Kommittén var parlamentariskt sammansatt och lyckades säkra bred acceptans för förslaget. Att regeringen nu presenterar egna förslag till förändringar i utjämnningssystemet, utan hänsyn till kommitténs parlamentariskt framtagna och förhandlade modell, anser SmåKom vara olyckligt.
- En enig utredning kom, bland annat med stöd i forskning, fram till att inkomstutjämnningssystemet saknar tillväxthämmande effekter. Ett litet antal kommuner, företrädesvis i Stockholmsområdet, har argumenterat emot. Det nu presenterade förslaget om sänkning av inkomstutjämningsavgiften kostar 1 022 miljoner kronor och gynnar ett fåtal kommuner. Genom att tillskjuta medel till finansieringen subventioneras i praktiken att vissa kommuner kan fortsätta att ha avsevärt lägre skatter än övriga som inte får den subventionen. SmåKom anser att det vore bättre om de medel som nu ställs till förfogande i stället används till att lindra omfördelningseffekterna för dem som får lägre ersättning i det nya systemet.
- SmåKom vill avslutningsvis understryka vikten av att fortsättningsvis ha en fungerande årlig uppföljning av samtliga indikatorer som ingår i utjämnningssystemet och därmed kunna korrigera och undvika liknande stora skevheter som nu har funnits i många år.

I beslut om detta yttrande har hela SmåKoms styrelse deltagit:

Ordförande Peter Lindroth från Karlsborgs kommun, vice ordförande Kerstin Sjöström från Nordmalings kommun, Calill Ohlson från Askersunds kommun, Sven-Åke Draxten från Bräcke kommun, Eva Johansson från Svenljunga kommun, Anders Ljung från Kinda kommun samt Jan Bohlin från Hagfors kommun.

Peter Lindroth
Ordförande i SmåKoms styrelse

Hilkka Eskelinen
Sekreterare i SmåKoms styrelse